

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5506/2538

นาย สมสิทธิ์ คุปตสันติ โจทก์ บริษัท กรุงเทพโปรดิ๊วส จำกัด (มหาชน) กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 13, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 18, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 19, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 20, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 22, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ฯ มาตรา 13, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ฯ มาตรา 18, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ฯ มาตรา 22

ย่อ / หลักกฎหมาย

ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานหรือข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างที่มีได้เกิดจากการแจ้งข้อเรียกร้องและตกลงกันตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ฯ มาตรา 13, 18, 22 ไม่อยู่ในบังคับของ มาตรา 20 นายจ้างและลูกจ้างย่อมมีสิทธิทำข้อตกลงเปลี่ยนแปลงระเบียบการจ่ายเงินบำเหน็จซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้างแรงงานให้มีผลบังคับแตกต่างไปจากระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานเดิมได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน บริษัท จ. และบริษัทในเครือ รวมทั้งจำเลยที่ 1 ออกระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานและการโอนย้ายโจทก์ระหว่างบริษัทในเครือของบริษัท จ. โดยให้นับอายุงานต่อเนื่องกันไปและคงให้สิทธิต่างๆเช่นเดียวกันเมื่อโจทก์โอนจากบริษัท จ. มาเป็นพนักงานของจำเลยที่ 1 ระเบียบการจ่ายเงินบำเหน็จจึงผูกพันโจทก์กับจำเลยที่ 1 ด้วย

คำพิพากษา

โจทก์ ฟ้อง ว่า เมื่อ วันที่ 1 มิถุนายน 2521 จำเลย ที่ 1 โดย จำเลย ที่ 2 ซึ่งเป็น กรรมการ ผู้มีอำนาจกระทำการ แทน จำเลย ที่ 1 ได้รับ โจทก์ เข้า ทำงาน เป็น ลูกจ้าง ทำงาน ตำแหน่ง สดท้าย เป็น ผู้บริหาร อาวุโส ได้รับ ค่าจ้าง อัตรา สดท้าย เดือน ละ 74,000 บาทกำหนด จ่าย ค่าจ้าง ทุกวัน ที่ 25 ของ เดือน ต่อมา วันที่ 1 กันยายน 2537 โจทก์ ลาออก โจทก์ ทำงาน กับ จำเลย ทั้ง สอง มา เป็น เวลา 16 ปี เศษตาม ระเบียบ ข้อบังคับ การ ทำงาน ของ จำเลย ทั้ง สอง ระบุ ว่า ลูกจ้างที่ทำงาน ครบ 15 ปี ขึ้น ไป จะ ได้รับ เงินบำเหน็จ โดย คำนวณ จาก เงินเดือนสดท้าย คูณ ด้วย จำนวน ปี ที่ทำงาน โจทก์ มีสิทธิ ได้รับ เงินบำเหน็จทั้งสิ้น 1,184,000 บาท แต่ จำเลย ทั้ง สอง จ่าย ให้ โจทก์ เพียง 87,146 บาท ขอให้ บังคับ จำเลย ทั้ง สอง จ่ายเงิน บำเหน็จ ส่วน ที่ ขาด จำนวน 1,096,854 บาท พร้อม ดอกเบี้ย ใน อัตรา ร้อยละ 15 ต่อ ปี ของ ต้นเงินดังกล่าว นับแต่ วันที่ 1 กันยายน 2537 จนกว่า ชำระ เสร็จ จำเลย ทั้ง สอง ให้การ ว่า จำเลย ที่ 2 มิได้ เป็น นายจ้าง และไม่มี นิติสัมพันธ์ ใด ๆ กับ โจทก์ เดิม จำเลย กำหนด ให้ พนักงาน มีสิทธิได้รับ เงินบำเหน็จ ต่อมา ปี 2528 จำเลย ได้ ทำ ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง กับ ลูกจ้าง ของ จำเลย ที่ มี ส่วน เกี่ยวข้อง ยกเลิก การ จ่ายเงิน บำเหน็จต่อมา ใน ปี 2537 จำเลย รับโอน โจทก์ มา เป็น ลูกจ้าง เมื่อ โจทก์ ลาออกเงินบำเหน็จ ที่ จำเลย จ่าย ให้ โจทก์ เป็น เงินบำเหน็จ ตาม สิทธิ ของ โจทก์ซึ่ง มี อยู่ ตั้งแต่ ปี 2528 ตาม ที่ โจทก์ ได้ ทำ ข้อตกลง เกี่ยวกับสภาพ การจ้าง ไว้ กับ บริษัท โภคภัณฑ์กรุงเทพ จำกัด ซึ่งเป็น นายจ้าง ของ โจทก์ ใน ขณะ นั้น และ หน้า ที่ ใน การ จ่ายเงิน บำเหน็จ ดังกล่าว ได้ โอนมา ยัง จำเลย ก่อน โจทก์ ลาออก โจทก์ ได้ ขอรับ เงินบำเหน็จ จาก จำเลยอันเป็น การ รับ สิทธิ ประโยชน์ ตาม ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง ไป แล้วโดย มิได้ ไต่แย้ง คัดค้าน ส่วน ดอกเบี้ย ใน อัตรา ร้อยละ

15 ต่อ ปีที่ โจทก์ ขอ มา นั้น ไม่มี กฎหมาย กำหนด ให้สิทธิ แก่ โจทก์ ขอให้ ยกฟ้อง ระหว่าง พิจารณา โจทก์ ขอ ถอนฟ้อง จำเลย ที่ 2 ศาลแรงงานกลางมี คำสั่ง ให้ จำหน่ายคดี ใน ส่วน ของ จำเลย ที่ 2 ออก เสีย จาก สารบบความ วันนั้น พิจารณา โจทก์ และ จำเลย ที่ 1 แลลงรับ ข้อเท็จจริง ว่าเมื่อ วันที่ 1 มิถุนายน 2521 โจทก์ เริ่ม ทำงาน กับบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ปี 2522 บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด และ บริษัท ใน เครือ ได้ ออก ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการ ทำงาน ตามเอกสาร หมายเลข จ. 1 ซึ่ง ระบุ ว่า การ คำนวณ บำเหน็จ ของ พนักงาน ให้ ใช้เงินเดือน อัตรา สุดท้าย คุณ ด้วย จำนวน ปี ที่ทำงาน ต่อมา ปี 2523 โจทก์ โอน มา เป็น พนักงานบริษัท โภคภัณฑ์กรุงเทพ จำกัด ใน วันที่ 4 กันยายน 2528 นาย ประเสริฐ พงษ์กumar ซึ่ง เป็น ตัวแทน ของ บริษัท โภคภัณฑ์กรุงเทพ จำกัด ได้ เรียก โจทก์ และ บุคคล ที่ เกี่ยวข้อง อีก 2 คน คือ นาย สมชัย วุฒิไกรเกรียง และนางพรทิพย์ กุลภัทราภา เข้า ไป พบ เกี่ยวกับ เรื่อง การ เปลี่ยนแปลง เงินบำเหน็จ โดย ให้ยก เลิกข้อตกลง ใน เรื่อง เงินบำเหน็จ ตาม เอกสาร หมายเลข จ. 1 และ ให้ คำนวณ เงินบำเหน็จ สำหรับ พนักงาน จน ถึง วันที่ 30 กันยายน 2528 และ หลังจากวันที่ 30 กันยายน 2528 แล้ว จะ ไม่มี การ จ่ายเงิน บำเหน็จ ให้ ซึ่ง มีผล กระทบ ต่อ ผู้บริหาร เพียง 3 คน คือ โจทก์ นาย สมชัย และนางพรทิพย์ โจทก์ และ บุคคล ทั้ง สอง ลงลายมือชื่อ ใน ช่อง ตัวแทน พนักงาน ระดับ บริหารตาม เอกสาร หมายเลข ล. 1 ต่อมา ใน ปีเดียว กัน นี้ โจทก์ ได้ โอน มา เป็น พนักงานของ บริษัท กรุงเทพค้าสัตว์ จำกัด ปี 2530 โจทก์ โอน มา เป็น พนักงาน ของ บริษัท ฟาร์ม กรุงเทพ จำกัด และ ปี 2537 โจทก์ โอน มา เป็น พนักงาน ของ บริษัท จำเลย บริษัท ที่ โจทก์ โอน ย้าย ไป ทำงาน ทั้งหมด นี้ เป็นบริษัท ใน เครือ ของ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด และ การ โอน ย้าย กำหนด ให้ นับ อายุงาน ต่อเนื่อง กัน ไป เสมือน ได้ ทำ อยู่ บริษัท เดียว กัน และให้ คง สิทธิ ต่าง ๆ เช่นเดียวกัน ศาลแรงงานกลาง พิจารณา แล้ว วินิจฉัย ว่า แม้ ว่า บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด และ บริษัท ใน เครือ ได้ ออก ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการ ทำงาน ตาม เอกสาร หมายเลข จ. 1 ต่อมา ใน ปี 2523 โจทก์ โอน มาเป็น พนักงาน ของ บริษัท โภคภัณฑ์กรุงเทพ จำกัด และ ใน วันที่ 4 กันยายน 2528 โจทก์ ทำ ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง แก่ไข เพิ่มเติม ใน เรื่องการ ยกเลิก เงินบำเหน็จ ตาม เอกสาร หมายเลข ล. 1 ซึ่ง ปรากฏ ลายมือชื่อโจทก์ ใน ช่อง ตัวแทน พนักงาน ระดับ บริหาร โดย มี นาย ประเสริฐ พงษ์กumar ซึ่ง โจทก์ ยอมรับ ว่า เป็น ตัวแทน ของ บริษัท โภคภัณฑ์ กรุงเทพ จำกัด และ นาย มิน ธีรวร ลงลายมือชื่อ ใน ช่อง ตัวแทน ของ บริษัท ข้อตกลง นี้ มีผล เท่ากับ เป็น การ สละ สิทธิ ตาม ข้อตกลง เดิม และ เป็น ข้อตกลง เกี่ยวกับสภาพ การจ้าง ที่ เกิดจาก การ เจริญ และ ตกลง กัน ระหว่าง นายจ้าง กับ ลูกจ้างโดยตรง อันเป็น การแสดง เจตนา ของ คู่กรณี มีผล ใช้ บังคับ ได้ จำเลย ที่ 1จ่ายเงิน บำเหน็จ ให้ โจทก์ โดย คำนวณ ตาม สิทธิ ของ โจทก์ ที่ มี อยู่ ตั้งแต่ปี 2528 และ ตาม ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง แก่ไข เพิ่มเติม ตามเอกสาร หมายเลข ล. 1 ถูกต้อง แล้ว พินาศยก ฟ้อง โจทก์ อุทธรณ์ ต่อ ศาลฎีกา ศาลฎีกา แผนก คดีแรงงาน วินิจฉัย ว่า "ปัญหา ว่า ข้อตกลง เกี่ยวกับสภาพ การจ้าง แก่ไข เพิ่มเติม ตาม เอกสาร หมายเลข ล. 1 ผูกพัน โจทก์ และจำเลย ที่ 1 หรือไม่ โจทก์ อุทธรณ์ ว่า ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การ จ้างเอกสาร หมายเลข ล. 1 แก่ไข เอกสาร หมายเลข จ. 1 โดย การ ให้ยก เลิก เงินบำเหน็จเป็น การ แก่ไข ที่ ไม่เป็น คุณ แก่ ลูกจ้าง ใน การ ที่ บริษัท โภคภัณฑ์กรุงเทพ จำกัด ซึ่ง เป็น นายจ้าง ของ โจทก์ ใน ขณะที่ ทำ ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง แก่ไข เพิ่มเติม เอกสาร หมายเลข ล. 1บริษัท โภคภัณฑ์ กรุงเทพ จำกัด หา ได้ แฉง ข้อเรียกร้อง เป็น หนังสือ ให้ ลูกจ้าง หรือ โจทก์ ทราบ แต่อย่างใด ไม่ เป็น กรณี ที่ บริษัท โภคภัณฑ์กรุงเทพ จำกัด ไม่ปฏิบัติ ให้ ถูกต้อง ตาม ขั้นตอน ของ กฎหมาย

ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง แก่ไข เพิ่มเติม ลงวันที่ 4 กันยายน 2528ตาม เอกสาร หมายเลข 1 ไม่เป็น ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง ที่ชอบด้วย กฎหมาย ไม่มี ผล ใช้ บังคับ และ ไม่ผูกพัน โจทก์ จำเลย ที่ 1 และบริษัท โภคภัณฑ์กรุงเทพ จำกัด แม้ จำเลย ที่ 1 และ บริษัท โภคภัณฑ์กรุงเทพ จำกัด จะ เป็น บริษัท ใน เครือ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ก็ ตาม แต่ บริษัท ทั้ง สอง ก็ เป็น นิติบุคคล แยก กัน ข้อตกลงเกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง เอกสาร หมายเลข 1 เป็น เอกสาร ที่ มี ลายมือชื่อตัวแทน บริษัท โภคภัณฑ์กรุงเทพ จำกัด เพียง บริษัท เดียว หาก รวมถึง บริษัท จำเลย ที่ 1 ด้วย ไม่ พิเคราะห์ แล้ว ตาม พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 19 วรรคแรก บัญญัติ ว่า "ข้อตกลงเกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง มีผล ผูกพัน นายจ้าง และ ลูกจ้าง ซึ่ง ลงลายมือชื่อใน ข้อเรียกร้อง นั้น ตลอดจน ลูกจ้าง ซึ่ง มี ส่วน ใน การเลือกตั้ง ผู้แทนเป็น ผู้เข้าร่วม ใน การ เจริญ ทุกคน " และ มาตรา 20 บัญญัติ ว่า"เมื่อ ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง มีผล ใช้ บังคับ แล้ว ห้าม มิให้นายจ้าง ทำ สัญญาจ้างแรงงาน กับ ลูกจ้าง ชัด หรือ แย้ง กับ ข้อตกลง เกี่ยวกับสภาพ การจ้าง เว้นแต่ สัญญาจ้างแรงงาน นั้น จะ เป็น คุณ แก่ ลูกจ้างยิ่งกว่า " เห็นว่า มาตรา 20 แห่ง พระราชบัญญัติ ดังกล่าว เป็น กรณีต่อเนื่อง มาจาก มาตรา 19 ซึ่งเป็น เรื่อง ของ ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง อัน เกิดจาก ข้อเรียกร้อง โดย ให้ มีผล ผูกพัน นายจ้าง กับลูกจ้าง ซึ่ง ลงลายมือชื่อ ใน ข้อเรียกร้อง หรือ ลูกจ้าง ที่ มี ส่วนใน การ เลือก ผู้แทน ผู้เข้าร่วม ใน การ เจริญ ข้อเรียกร้อง นั้น และเห็น ได้ว่า ความใน มาตรา 20 เป็น เรื่อง ห้าม นายจ้าง มิให้ ทำ สัญญาจ้างแรงงาน กับ ลูกจ้าง ชัด หรือ แย้ง กับ ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้างเฉพาะ ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง ที่ เกิดจาก การ แจ้ง ข้อเรียกร้องตาม มาตรา 13 และ ต่อมา ตกลง กัน ได้ ตาม มาตรา 18 และ 22 เท่านั้นเมื่อ ไม่ปรากฏ ว่า ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับ การ ทำงาน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 ซึ่ง ถือว่า เป็น ข้อตกลง เกี่ยวกับ สภาพ การจ้าง ที่ เกิดจากข้อเรียกร้อง ดังกล่าว มา ดังนี้ กรณี จึง ไม่อยู่ใน บังคับ ของ มาตรา 20ดังกล่าว ข้างต้น นายจ้าง และ ลูกจ้าง ย่อม มีสิทธิ ทำ ข้อตกลง เปลี่ยนแปลง ระเบียบ การ จ่ายเงิน บำเหน็จ เสีย ใหม่ ซึ่ง เป็น ส่วน หนึ่ง ของ สัญญาจ้างแรงงาน ให้ มีผล บังคับ แตกต่าง ไป จาก ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการ ทำงาน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 ได้ เท่าที่ ไม่ ชัด ต่อ กฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ซึ่ง เป็น กฎหมาย อัน เกี่ยวกับ ความสงบ เรียบร้อยเมื่อ โจทก์ ซึ่งเป็น พนักงาน ระดับ บริหาร และ ได้ ทำ ข้อตกลงให้ยก เลิกระเบียบ การ จ่ายเงิน บำเหน็จ สำหรับ พนักงาน ระดับ บริหาร ของ บริษัทตาม เอกสาร หมายเลข 1 ซึ่ง มีผลให้ โจทก์ ไม่มี สิทธิ ได้รับ เงินบำเหน็จข้อตกลง ตาม เอกสาร หมายเลข 1 จึง ใช้ บังคับ ได้ และ มีผล ผูกพัน โจทก์ที่ ศาลแรงงานกลาง พิพากษา นั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ โจทก์ ใน ข้อ นี้ ฟังไม่ขึ้น ส่วน ที่ โจทก์ อุทธรณ์ ว่า เอกสาร หมายเลข 1 ไม่มี ผล ผูกพันจำเลย ที่ 1 เพราะ บริษัท โภคภัณฑ์กรุงเทพ จำกัด กับ จำเลย ที่ 1เป็น นิติบุคคล แยก ต่างหาก จาก กัน และ โจทก์ กับ จำเลย ที่ 1 ไม่ได้เปลี่ยนแปลง ข้อตกลง จึง ต้อง นำ ระเบียบ ข้อบังคับ การ ทำงาน ตามเอกสาร หมายเลข 1 มา ใช้ บังคับ นั้น เห็นว่า ตาม ข้อเท็จจริง ที่ศาลแรงงานกลาง ฟัง มา ว่า ใน ปี 2522 บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด และ บริษัท ใน เครือ ออก ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับ การ ทำงาน ตามเอกสาร หมายเลข 1 และ การ โอน ย้าย โจทก์ ระหว่าง บริษัท ใน เครือ ของ บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด กำหนด ให้ นับ อายุงาน ต่อเนื่อง กัน ไป เสมือน ได้ ทำ อยู่ ใน บริษัท เดียว กัน และ คง ให้สิทธิ ต่าง ๆ เช่นเดียวกัน และ เมื่อ โจทก์ โอน มา เป็น พนักงาน ของ จำเลย ที่ 1 ตาม เอกสาร ท้าย คำให้การหมายเลข 5 ก็ ได้ ระบุ ไว้ เช่นกัน จำเลย ที่ 1 จึง รับโอน โจทก์ มา พร้อมสิทธิ ต่าง ๆ ของ โจทก์ ด้วย เมื่อ โจทก์ ยินยอม ให้ มี การ เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ เรื่อง เงินบำเหน็จ ตาม เอกสาร หมายเลข 1 ซึ่ง ใช้ บังคับ

ได้ตั้ง เหตุผล ที่ กล่าว มา สิทธิ ของ โจทก์ มี เพียงใด จำเลย ที่ 1 ก็ คง รับโอนมา เพียง นั้น เอกสาร
หมาย ล. 1 จึง ผูกพัน โจทก์ กับ จำเลย ที่ 1 ด้วยอุทธรณ์ โจทก์ ข้อ นี้ ฟังไม่ขึ้น เช่นกัน "

พิพากษายืน

องค์คณะ

ธวัชชัย พิทักษ์พล · พรชัย สมรรถเวช · ชลอ บุญยเนตร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5506/2538>